

JUHLAJULKAISU

MATTI YLÖSTALO

1917 · 4/2 · 1987

SUOMALAINEN LAKIMIESYHDISTYS

VAMMALA 1987. VAMMALAN KIRJAPAINO OY

ISSN 0356-7222

ISBN 951-855-087-5

ISBN 978-951-855-870-8 (PDF)

Tekijänoikeudesta karttaan

1. Julkaisemisoikeudella on julkisoikeudellinen ja yksityisoikeudellinen puolensa. Edellistä sääntelee painovapauslaki ja jälkimmäistä tekijänoikeuslaki. Kumpainenkin näistä säännöstöistä mainitsee *expressis verbis* kartan ao. oikeuden kohteena. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että tämä nimenomainen mainitseminen on pikemminkin herättänyt eräitä väärinkäsityksiä kuin ollut omiaan hälventämään ongelmia ja selvittämään säännösten soveltamista. Esimerkiksi kartan rinnastaminen painovapauslaissa painokirjoitukseen, jonka painosta julkaisemiseen jokaisella Suomen kansalaisella on hallitusmuodon 10 §:n mukaan oikeus »kenenkään ennakolta estämättä», on johtanut otaksumaan, että kenellä tahansa olisi vapaus julkaista painosta valtion viranomaisten toimesta valmistettuja kartoja. Tällaisen ajattelun virheellisyyden on *Ylöstalo* osoittanut artikkelissaan »Kartta ja painovapauslaki»,¹ jossa hän laajemminkin kuin vain kartan osalta on selvittänyt painovapauden ja tekijänoikeuden suhdetta.

Tekijänoikeuslaissa kartta mainitaan 1 §:n 2 momentissa: »Kirjallisenä teoksena pidetään myös karttaa sekä muuta selittävää piirustusta tai graafista tahi plastillisesti muotoiltua teosta.» Säännöksestä on luettavissa vain se, että tekijänoikeuslain systematiikassa karttaan sovelletaan kirjallisista teoksista eikä esimerkiksi taideteoksista annettuja määräyksiä.² Säännöksessä ei siis lausuta, että kartta ylipäänsä aina nauttisi tekijänoikeussuojaa, eikä siinä myöskään aseteta karttaa suojan saamisen edellytysten suhteen muista teoksista poikkeavaan asemaan.³

Itse asiassa mainittu tekijänoikeuslain 1 §:n 2 momentin erityissäännös ei juurikaan tarjoa apua sille, joka joutuu tarkastelemaan karttaa

¹ DL 1974 s. 166 ss.

² Käytännössä tämä merkitsee mm. sitä, että oikeus karttaan konsumoituu toisella tavalla kuin oikeus esimerkiksi grafiikan alaan luettavaan teokseen.

³ Vrt. KM 1953: 5, jossa 1 §:n 2 momentin säännökselle esitettiin muotoa: »Kirjallisenä teoksena pidetään myös selittävää karttaa. . . » Perustelujen (s. 47) mukaan »Selittävä» sisältää laatuvaatimuksen, vaikkakin rajoitetussa mielessä.»

tekijänoikeuden kohteena. Millä edellytyksillä, kenellä ja missä laajuudessa karttaan on tekijänoikeus, ratkaistaan tekijänoikeuslain yleisiä, kaikkia teoslajeja koskevia sääntöjä seuraten.

Tarkoitukseni ei ole seuraavassa paneutua karttatekijänoikeuteen koko laajuudessaan. Otan esille vain eräitä keskeisiä kysymyksiä sekä esittelen alan koti- ja ulkomaista oikeuskäytäntöä.

II. Käytännössä kysymys tekijänoikeudesta karttaan aktualisoituu yleensä vain kollisiotilanteissa: aikaisemman kartan valmistaja katsoo uudemman kartan valmistajan loukkaavan hänelle kuuluvaa tekijänoikeutta. Esitettyjä vaatimuksia vastaan jälkimmäinen puolustautuu joko kiistämällä aikaisemman kartan tekijänoikeuden, taikka väittämällä, että hänen karttansa on aikaisempaan karttaan verrattuna itsenäinen ja omaperäinen teos, joka ei loukkaa tuohon vanhempaan karttaan olevaa tekijänoikeutta. Olipa puolustautumisstrategia kumpi tahansa, joudutaan selvittämään, missä suhteessa kartta ylimalkaan voi saada tekijänoikeussuojaa ja mitä suojan edellytyksenä oleva itsenäisyyden ja omaperäisyyden vaatimus kartan kohdalla merkitsee.

Kysymystä, mikä kartassa saa tekijänoikeussuojaa, on tekijänoikeudellisessa kirjallisuudessa käsitelty varsin paljon. Mielenkiintoa ei selitä niinkään se, että käytännössä esiintyneet riitaisuudet olisivat vaatineet asian selvittämistä, vaan se, että tekijänoikeutta tutkineille kartta on tarjonnut havainnollisen esimerkin sen osoittamiseen, mitä elementtejä tekijänoikeussuoja kattaa, t.s. mikä on teos tekijänoikeudellisessa mielessä.⁴

Syventymättä tässä yhteydessä teoskäsitteeseen voidaan tyytyä tavanomaiseen, joskin pinnalliseen toteamukseen, jonka mukaan tekijänoikeussuoja ulottuu vain teoksen muotoon, ei sen sisältöön.⁵ Yhtä vähän kuin tekijänoikeus antaa tieteellisen teorian luojalle yksinoikeutta saavutukseensa, yhtä vähän kartan tekijä voi vaatia yksinoikeutta kuvaamiinsa tosiseikkoihin. Geodeettisin, fotogrammetrisin tms. keinoin hankitut maasto- ja kuvamittaustulokset, niin aikaa, vaivaa, rahaa, tietoa ja taitoa vaativaa kuin niiden saavuttaminen saattaa ollakin, eivät kuulu tekijänoikeussuojan piiriin. Tällaisiin »alastomiin» datoihin ei kenelläkään ole yksinoikeutta. Nimistö on maastotietojen kanssa tässä suhteessa samassa asemassa.

Karttaa piirrettäessä käytetään erilaisista esitettävistä asioista tavanomaisia symboleja, ns. karttamerkkejä. Juuri yleisyytensä ja tavan-

⁴ Ks. esim. *Max Kummer*, *Das urheberrechtlich schützbares Werk*, Bern 1968, s. 115 ss.

⁵ Ks. esim. *T. M. Kivimäki*, *Uudet tekijänoikeus- ja valokuvauslait*, Porvoo 1966, s. 18.

Tekijänoikeudesta karttaan

omaisuutensa takia karttamerkit jäävät tekijänoikeussuojan ulkopuolelle ellei merkeille haluta antaa omaperäistä graafista asua. Myös karttojen värit on tietysti laajuudessa sovinnainen. Omaperäisyydelle ei siinäkään juuri ole sijaa.

Varjostus- ja käyrätekniikka jne ovat jokaisen käytettävissä olevia esitysteknisiä apuvälineitä. Mittakaava ei voi kuulua kartantekijälle yksinoikeudella. Samoin on laita koordinaatiston suhteen. Yhtä vähän ulottuu tekijänoikeussuoja sellaiseen laitteeseen tai järjestelyyn, jonka avulla kartan käyttäjä voi paikantaa etsimänsä kohteen.

Kun kaikki tällaiset osatekijät erotellaan faktoihin tai »sisältöön» kuuluvina tekijänoikeuden ulottumattomiin, herää kysymys, mikä kartassa oikeastaan voi olla sellaista, joka saattaisi tulla kysymykseen tekijänoikeussuojan kohteena.

Vastaus kysymykseen muodostuu väkisinkin banaaliksi ja pohjautuu viisauteen: kokonaisuus on enemmän kuin osiensa summa. Tekijänoikeus kohdistuu karttaan sinä kokonaisuutena, joksi se luovaa työtä tekevän kartografin käsissä on muovautunut. Kartan tekeminen on valintaa ja yhdistämistä, yksinkertaistamista ja yleistämistä. Annettujen datojen paljoudesta samaa aluetta kuvaavat kaksi kartografia tekevät erilaisia valintoja. Myös yksinkertaistaminen ja yleistäminen tapahtuu eri tavoin. Näissä toiminnoissa yksilöllisellä luovuudella on tilaisuutensa. Tekijänoikeudellisen suojan kohteena on kartta juuri siinä omaperäisessä muodossa, johon tekijä on sen pukeut.⁶

Käytännössä kysymykseen kartan omaperäisyydestä joudutaan yleensä vastaamaan vain vertailutilanteessa: loukatuksi väitettyä karttaa verrataan aikaisempiin karttoihin ja loukkaavaksi väitettyä karttaa loukatuksi väitettyyn karttaan. Mitään mittapuuta itsenäisyyden ja omaperäisyyden arvioinnille ei lainsäätäjä ole asettanut. Oikeuskirjallisuudessa puhutaan tässä yhteydessä usein samuuselämyksestä: jos kartta tehdyistä muutoksista huolimatta mielletään aikaisemman kartan kanssa samaksi, itsenäisyys ja omaperäisyys puuttuu.⁷

Vaaditun etäisyyden aste vaihtelee teostyyppittäin. Kartta todelli-

⁶ Ks. lähemmin esim. *Hans Kobel*, Der urheberrechtliche Schutz an Kartenwerken, GRUR 1928 s. 537 ss., *Erland Strömbäck*, Om upphovsmannarätt till kartor, NIR 1956 s. 235 ss., *Werner Kost*, Das Urheberrecht an Landkarten unter besonderer Berücksichtigung der Rechtsprechung des Bundesgerichtshofes in Karlsruhe, Zeitschrift für Vermessungswesen 1965 s. 77 ss., *Georg Greuner*, Das Urheberrecht an Landkarten in der deutschen Gesetzgebung und Rechtsprechung, Die wissenschaftliche Redaktion Heft 4/1967 s. 11 s., *Karl-Heinz Meine*, Urheberrechtliche Fragen im Bereich der thematischen Kartographie, Die wissenschaftliche Redaktion Heft 4/1967 s. 17 ss. ja *Kummer*, m.t.s. 115 ss.

⁷ Ks. esim. *Mogens Kockvedgaard*, Immaterialretspositioner, København 1965, s. 86 ss. ja *Markku Helin*, Immaterialioikeuksien kohteesta, LM 1978 s. 652 ss.

suuden kuvaajana sallii tekijälleen vähemmän liikkuma-alaa kuin mitä esimerkiksi kirjailijalla tai taiteilijalla on käytettäväänään. Liikkuma-alan suppeudesta on tavallaan väistämättömänä seurauksena omaperäisyys-arvioinnin mittapuun »lievyys»: riittävää on »en viss distans från äldre verk av samma slag» tai »en viss självständighet gentemot dessa».⁸

III. Konkreettisisessa tapauksessa ei yllä esitetyn kaltaisista ratkaisukriteereistä ole kovin paljon apua. Tarkempia ohjeita voidaan yrittää etsiä oikeuskäytännössä ratkaistujen tapausten pohjalta. Koska karttatekijänoikeus po. suhteessa on Bernin konvention maissa rakennettu suunnilleen yhteneväisen normiston varaan, johtoa voidaan hakea myös muiden konventiomaiden käytännöstä.

Ylimpien oikeusasteiden ratkaisemien karttajuttujen määrä ei aina-kaan Bernin konvention eurooppalaisissa maissa vaikuta kovin suurelta.⁹ Sadan vuoden ajalta voidaan tässä esitellä vain yksi ruotsalainen, yksi tanskalainen, yksi saksalainen sekä yksi kotimainen tapaus.

Ruotsin korkeimman oikeuden ratkaisussa *NJA 1884: 21* riidan kohteena oli Tukholman kartta, jonka väitettiin olevan kopio aikaisemmasta kartasta. Uudemmassa kartassa oli kuitenkin käytetty toista mitta-kaavaa ja karttaan oli lisätty mm. eräitä uusia rakennuksia. Toisaalta lähes kaikki vanhan kartan virheet esiintyivät myös uudessa kartassa. Asiantuntijoiden mielestä uusi kartta oli vanhan kopio, mutta korkein oikeus katsoi uuden kartan olennaisilta osiltaan eroavan alkuperäisestä. Kysymys ei siten ollut luvattomasta kopioinnista (»otillåtet eftertryck»).¹⁰

Tanskalaisessa oikeustapauksessa *UfR 1938: 509* oli kysymys Bornholmin turistikartasta. Kantajan ja vastaajan kartoissa oli sama mitta-kaava, sama väritys, osittain sama hakujärjestelmä, sama etäisyyksien ja teiden pituuden esittämistapa sekä samat virheet. Uudempi kartta katsottiin itsenäiseksi teokseksi mm. sillä perusteella, että siihen oli lisätty 900 nimeä ja tehty monia tosiasiallisia oloja vastaavia muutoksia ja että muutokset oli tehnyt paikallistuntemusta omaava henkilö. Viimeksi mainittu seikka lienee käsitettävä viittaukseksi kartan valmistamisen omaperäisyyteen.¹¹

Saksan liittotasavallan korkein tuomioistuin antoi vuonna 1964 ratkaisunsa Esslingenin kaupungin matkailukarttajutussa. Kaupungin valmistama kartta sisälsi mm. rakennetut ja rakennettavat alueet, rauta-

⁸ SOU 1956: 25 s. 82.

⁹ Bernin konventionon kuulumattoman USA:n ratkaisusta ks. esim. *John F. Whicher*, *Originality, cartography, and copyright*, *New York University Law Review* 1963 s. 280 ss.

¹⁰ Ks. ratkaisun johdosta myös *Strömbäck*, m.k.s. 239.

¹¹ Ks. ratkaisun johdosta myös *Strömbäck*, m.k.s. 239.

tiet, bussilinjat, pysäkit, läpikulkutiet ja vesistöt. Kilpailevan kartan valmistusti muuan matkailukarttakustantamo. Kartta erosi aikaisemmasta siinä, että siitä oli jätetty pois mm. rakennettavat alueet ja bussilinjat. Metsäalueet oli kuvattu pintavärin lisäksi pintamerkein. Värit olivat miltei samat kuin kaupungin matkailukartassa. Mittakaava oli osin toinen. Bundesgerichtshofin mielestä uudessa kartassa oli kaupungin karttaan verrattuna vain epäolennaisia muutoksia ja lisäyksiä. Kysymyksessä oli sen vuoksi muunnelma eikä vapaasti kaupungin karttaa hyväksi käyttäen syntynyt omaperäinen teos.¹²

Ruotsalaisessa ja saksalaisessa tapauksessa oli kiistatonta, että aikaisempaa karttaa oli käytetty hyväksi uudempaa karttaa valmistettaessa. Tuomioistuimen tehtävänä oli sen vuoksi vain vetää raja luvattoman (vrt. tekijänoikeuslain 4 §:n 1 momentti) ja ns. vapaan muunnelman (vrt. tekijänoikeuslain 4 §:n 2 momentti) välille. Tanskalaisessa tapauksessa tilanne oli taas se, että kummallakin kysymyksessä olevalla kartalla oli yhteisiä esikuvia. Ratkaisua voidaan pitää esimerkkinä siitä tekijänoikeudessa yleisesti tunnustetusta, edellä jo puheena olleesta ajattelusta, jonka mukaan teoksen suojapiiri on sitä laajempi mitä omaperäisempi teos on. Koska kantajan karttaa valmistettaessa oli käytetty hyväksi tiettyä aikaisempaa karttaa, sen itsenäisyyden ja omaperäisyyden aste ei liene ollut kovin huomattava. Tämän vuoksi myös suhteellisen vähäiset muutokset ja lisäykset riittivät tekemään vastaajan kartasta kantajan karttaan verrattuna itsenäistä tekijänoikeussuojaa nauttivan teoksen.

Oman tekijänoikeuslakimme tulkinnasta on käytettävissä tiedonantoratkaistu *KKO 1978 II 48*:

»A ja B olivat kumpikin julkaisseet Suomen paikannuskartan. Kartat oli varustettu luettelolla paikannimistä, juoksevasti numeroidulla ympyrän kehällä ja liikuteltavalla, karttaan kiinnitetyllä osoittimella, joita käyttäen paikannimet voitiin löytää kartalta. A:n kartta, jonka julkaiseminen oli aloitettu huomattavasti B:n karttaa aikaisemmin, katsottiin tosin tekijänoikeuslain 5 §:n suojamaksi kirjalliseksi teokseksi mutta B:n uudempaa karttaa oli pidettävä siihen verrattuna itsenäisenä. Kun B:n ei ollut näytetty jättäneen täyttämättä sitä, mikä oli tarpeen sekaantumisvaaran poistamiseksi karttojen valmistajien suhteen, eikä muutenkaan kilpailutarkoituksessa ryhtyneen tekoon, joka oli hyvän tavan vastainen, sekä tekijänoikeuden loukkaamisen että vilpillisen kilpailun eh-

¹² BGH GRUR 1965, 47. — Ratkaisua ovat selostaneet ja kommentoineet mm. Greuner, m.k.s. 12, Kost, m.k.s. 109 ss., Meine, m.k.s. 32, Hans-Peter Hillig, Der Urheberrechtsschutz von Karten, Die wissenschaftliche Redaktion Heft 4/1967 s. 52 ss., Väinö Meuronen, Tekijänoikeudesta kaupungin karttoihin, Kunnallistekniikka 1969 s. 432 s. sekä Heinrich Hubmann, Urheber- und Verlagsrecht, 4 painos, München und Berlin 1978, s. 97.

käisemiseksi annetun lain säännösten rikkomisen nojalla ajetut kanteet hylättiin.

Tiedonanto on hämmäntävä. Hämmennyksen aiheuttaa siinä mainittu tekijänoikeuslain 5 §:n säännös. Tuo lainkohta sääntelee nimitäin tekijänoikeutta kokoomateokseen. Tällaisella teoksella tarkoitetaan »useiden itsenäisten, tekijänoikeudellisesti keskenään samanarvoisten teosten yhdistelmää.»¹³ Tavanomaisia esimerkkejä kokoomateoksista ovat tietosanakirja ja sanomalehti.¹⁴ Kartta-alueelta tällainen tavanomainen esimerkki olisi useista eri kartoista koottu kartasto (atlas). Tekijänoikeus kokoomateokseen kuuluu aineiston kokoajalle, toimittajalle, mutta hänen oikeutensa ei rajoita tekijänoikeutta mukaan otettuihin teoksiin. Kokoomateoksen julkaisemiseen tarvitaan siis paitsi toimittajan myös kaikkien niiden lupa, joiden teoksia on otettu mukaan. Toisin kuin eräissä muissa maissa on asian laita, kokoomateoksena käsitellään Pohjoismaissa vain teoksista tai niiden osista koostuvaa yhdistelmää. Sellaisten töiden yhdistäminen, jotka eivät ylitä teoskynnystä, ei synnytä tekijänoikeuslain 5 §:ssä tarkoitettua kokoomateosta. Tällainen työntulos voi kuitenkin saada lain 49 §:ssä tarkoitettua ns. luetelosuojaa.¹⁵

Tavanomainen kartta ei näyttäisi olevan aivan vaivattomasti sijoitettavissa yllä hahmoteltuun kokoomateoksen muottiin. Sen osatekijät: pohjakartta, nimistö, hakemisto jne eivät ole sellaisia »tekijänoikeudellisesti keskenään samanarvoisia teoksia», joista lainsäätäjä on rakentanut kokoomateoksen. Useimmat komponenteista eivät kuulu lainkaan tekijänoikeuslain teoskategoriaan.¹⁶

Puheena olevan tiedonantoratkaisun perusteluissa lausutaan:

»Korkein oikeus katsoo, että Johanssonin omistaman Kustantamo Viator Förlagin asianmukaisin luvvin hyväksikäytetystä kartta-aineistosta nimellä Viator paikannuskartta valmistamaa ja yleisön saataviin saattamaa karttaa, ottaen huomioon siihen olosuhteiden muuttuessa tehdyt täsmennykset, karttakuvion sijoittelun painoarkille, pääkarttaan liitetyt pienikokoisemmat kartat, taulukot ja paikannimiluettelon, on kokonaisuutena pidettävä tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin annetun lain 5 §:ssä tarkoitettuna aikaisempaan kartta-aineistoon liittyviä teosten osia yhdistelemällä aikaansaatusena sanotun lain suojaamana teoksena.»

¹³ KM 1953: 5 s. 50.

¹⁴ Ks. esim. *Kivimäki*, m.t.s. 50.

¹⁵ Ks. esim. *W. Weincke*, *Ophavsret*, København 1976, s. 48.

¹⁶ Korkein oikeus on käsitellyt kokoomateoksena myös elokuvaa, vaikka siinä eri avustajien panokset nivoutuvat yhdeksi kokonaisuudeksi eivätkä siten ole toisiinsa nähden itsenäisiä ja erillisiä. Ks. *KKO 1936 II 476*, *1939 I 10* ja *1942 II 192*. Toisin kuin kartan kohdalla on asian laita elokuvan ao. komponentit ovat kuitenkin teoksia.

Tekijänoikeudesta karttaan

Perustelujen mukaan aikaisempaan kartta-aineistoon liittyvät teosten osat oli siis yhdistetty uudeksi kokoomateokseksi. Ratkaisusta ei kuitenkaan ole luettavissa, mitä nämä »teosten osat» olivat. Ainakaan niitä eivät voineet olla teoskategorian ulkopuolelle jäävät karttakuvion sijoittelu painoarkille, luettelot, taulukot jne. Itse asiassa perusteluihin kirjoitettu »huomioon otettujen» seikkojen luettelo näyttäisi luontevammin viittaavan aivan toiseen lainkohtaan kuin kokoomateoksen tekijänoikeutta sääntelevään tekijänoikeuslain 5 §:ään, nimittäin ns. vapaasta muunnelmasta puhuvaan 4 §:n 2 momenttiin. Tämä säännös kuuluu:

»Jos joku teosta vapaasti muuttaen on saanut aikaan uuden ja itsenäisen teoksen, ei hänen tekijänoikeutensa riipu tekijänoikeudesta alkuperäisteokseen.»

Kun olemassa olevaa kartta-aineistoa muutetaan ja täydennetään, täsmennetään ja korjataan jne, ollaan yleensä tekemisissä aikaisemman kartan muunnelman kanssa. Sovellettava lainkohta on silloin tekijänoikeuslain 4 §:n 1 momentti. Mutta joissakin tapauksissa — niin kuin edellä selostetut ulkomaiset ratkaisut osoittavat — tehdyt muutokset merkitsevät sen kynnyksen ylittämistä, joka johtaa 4 §:n 2 momentin soveltamiseen.

Korkein oikeus ei ollut ratkaisussaan yksimielinen. Yksi jäsenistä hyväksyi esittelijän mietinnön, jossa vertailun katsottiin osoittavan tehdyt muutokset ja täydennykset laajuudeltaan ja merkitykseltään niin epäolennaisiksi, ettei karttaa voitu pitää »uutena ja omaperäisenä teoksena eikä liioin sellaisena, tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin annetun lain 5 §:ssä¹⁷ tarkoitettuna, teokseen vapaasti liittyen luotuna teoksena, johon olisi itsenäinen tekijänoikeus.» Vähemmistö siis näki tapauksen juuri puheena olleena rajanvetona.

Niin kuin edellä aikaisemmin selostetut ulkomaiset ratkaisut osoittavat, rajanveto muunnelman ja ns. vapaan muunnelman välillä on aina vaikea tehdä.¹⁸ En sen vuoksi yritäkään lähteä arvioimaan, osuiko vähemmistö vasta siteeratussa äänestyslausumassaan oikeaan katsoonsaan, ettei po. karttaa käynyt pitäminen vapaana muunnelmana.

Kokonaisuutena, äänestyslausuma huomioon ottaen, korkeimman oikeuden karttaratkaisu on hyvin erikoinen. Ratkaisun nopeasti lukeva voisi — etenkin kun vähemmistön votumiin on pujahtanut väärä pykälä-

¹⁷ Pitää olla tekijänoikeuslain 4 §:n 2 momentti.

¹⁸ Knoph kirjoittaa: »Det vil ofte være et vanskelig skjønnsspørsmål, om et verk som bugger på et annet bare er en ny versjon av dette, eller har et så egenartet preg at man med rette kan tale om en ny individuell utforming av tankeinnholdet i det ældre verk.» (Ragnar Knoph, Åndsretten, Oslo 1936, s. 106).

viittaus — johtua otaksumaan, että erimielisyys on koskenut rajanve-toa muunnelman ja ns. vapaan muunnelman välillä. Näin ei asian laita siis kuitenkaan ole. Enemmistö on typologioidessaan kartan yllättävästi kokoomateokseksi välttynyt ottamasta kantaa tähän karttatekijänoikeuskiistojen klassiseen ongelmaan.

Suppeassa kotimaisessa karttatekijänoikeutta koskevassa kirjallisuudessa on esitetty ajatus, että »TekijäL 4 § 2 momentin mukaisen vapaasti muuttaen aikaansaadun uuden ja itsenäisen teoksen syntyminen edellyttää kartan muuttamista joko a) *karttalajiltaan*, jossa muutos pääasiassa aiheutuu yleistämisestä, esim. kantakartasta siirrytään virastokarttaan tai virastokartasta yleiskarttaan tai b) *kuvausperusteeltaan*, jossa maaston tarkastelutapa muuttuu, esim. ilmakuva-kartasta siirrytään yleiseen maastokarttaan tai yleisestä maastokartasta sovellettuun karttaan.»¹⁹ Vaikka johtopäätösten tekeminen korkeimman oikeuden edellä selostetusta ratkaisusta onkin siinä omaksutun lopputuloksen takia tässä suhteessa vaikeaa, lienee enemmistön perustelujen valossa kuitenkin selvää, että jo vähäisemmätkin muutokset ja lisäykset olemassa olevaan karttaan kuin vain karttalajin tai kuvausperusteen muutokset voivat oikeuttaa käsittelemään uutta karttaa uutena itsenäisenä teoksena eli siis tekijänoikeuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vapaana muunnelmana.

¹⁹ Meuronen, m.k.s. 433.